

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 25/4901-2
Saksbehandler Maria Odberg

Utvalg	Møtedato
Kommunestyret 2023 - 2027	24.09.2025
Oppvekst- og utdanningsutvalget 2023 - 2027	16.09.2025

Høringsvar fra Grimstad kommune knyttet til finansieringsforskriften om tilskudd til private barnehager

Kommunedirektørens forslag til vedtak

Grimstad kommune sender svar på høring til «Forlag til ny finansieringsforskrift for private barnehager».

Grimstad kommune støtter intensjonen i høringsforslaget, men gir innspill på endringer knyttet til pensjonstilskudd - §§ 14, 15 og 16. Grimstad kommune anbefaler også at det utarbeides en nasjonal veileder eller støtteordning for kommuner som skal behandle søknader om pensjonstilskudd.

Vedlegg

Høringsuttale finansieringsforskrift

Kommuneplanen

Grimstad kommunes kommuneplan legger vekt på å sikre et helhetlig og likeverdig barnehagetilbud for alle barn i kommunen, uavhengig av eierform. Planen understreker betydningen av samarbeid mellom kommunen og private aktører, og behovet for forutsigbarhet i økonomiske rammer for barnehagedrift.

Forslaget til ny finansieringsforskrift vil ha direkte betydning for hvordan kommunen kan følge opp målsettingene i kommuneplanen, særlig knyttet til:

- Likeverdig behandling av private og kommunale barnehager
- Stabilitet og kvalitet i barnehagetilbudet
- Effektiv ressursbruk og forvaltning

Endringer i pensjonstilskudd og overgangsregler kan utfordre kommunens evne til å sikre forutsigbarhet og rettferdighet i tilskuddsforvaltningen, og dermed påvirke gjennomføringen av kommuneplanens intensjoner.

Sammendrag

Kommunedirektøren har gjennomgått og vurdert forslaget til ny finansieringsforskrift for private barnehager, som Kunnskapsdepartementet har sendt på høring med planlagt ikrafttredelse 1. august 2026. Forslaget innebærer endringer i tilskuddsmodell, pensjonstilskudd, rapportering og lokale retningslinjer. Grimstad kommune har vurdert konsekvenser for lokal praksis og samarbeid med private barnehager. Formålet med endringene er å etablere en mer rettferdig, behovstilpasset

og transparent finansieringsmodell som ivaretar både kommunale og private barnehagers behov. Samtidig peker kommunen på vesentlige utfordringer knyttet til pensjonstilskudd og administrativ håndtering, særlig med tanke på kommunens mangfold av barnehager med ulike pensjonsavtaler og eierformer.

Fakta

Det har over flere år pågått omfattende utredninger og politiske prosesser knyttet til behovet for en ny og mer treffsikker regulering av finansieringen av private barnehager. Dagens regelverk har vært kritisert for å være lite presist, uforutsigbart og krevende å forvalte – både for kommunene og for de private aktørene. Som en oppfølging av dette arbeidet ble det vedtatt en ny lov om barnehager, som trådte i kraft 1. august 2025. Med hjemmel i denne loven sendte Kunnskapsdepartementet den 26. juni 2025 ut på høring et forslag til ny forskrift om tilskudd til private barnehager (også omtalt som finansieringsforskriften). Forskriften skal erstatte dagens forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager (FOR-2015-10-09-1166).

Forslaget til ny forskrift er hjemlet i barnehageloven §§ 19 a (åttende ledd), 19 b (tredje og femte ledd), 19 c og § 57 (fjerde ledd), og er en sentral del av regjeringens arbeid med å sikre en mer rettferdig, forutsigbar og bærekraftig finansieringsmodell for private barnehager.

Flere elementer fra dagens forskrift videreføres, men med tydeligere rammer og mer presise beregningsmetoder:

- Grunntilskudd per heltidsplass videreføres, med vektning av barn under tre år (1,8) og over tre år.
- Administrasjonspåslag på 4,7 % beholdes.
- Ekstra grunntilskudd ved manglende oppfyllelse av bemanningsnorm og pedagogisk bemanning videreføres.
- Refusjonsordning mellom kommuner for barn som går i private barnehager utenfor bostedskommune videreføres.
- Indeksregulering med kommunal deflator erstatter KPI, og gir bedre samsvar med statlig finansiering av kommunesektoren.

Kapittel 4 – Tilskudd til pensjon (§§ 14, 15 og 16)§

14 – Prosentsetser for pensjonstilskudd

Kommunen skal velge én av tre satser (5 %, 8 %, 11 %) for beregning av pensjonstilskudd, basert på pensjonsvilkårene i den enkelte barnehage. Dette gir mer individuell og treffsikker beregning, men krever at kommunen har innsikt i barnehagens pensjonsordning.

§ 15 – Søknadsordning for ekstra pensjonstilskudd

Barnehager som har hatt pensjonskostnader som overstiger 5 % over tre år, kan søke om ekstra tilskudd. Dekningen er begrenset oppad til 13 % av pensjonsgivende lønn. Kommunen må vurdere regnskapsdata og dokumentasjon fra barnehagen, noe som kan medføre betydelig administrativ belastning og behov for kompetanse.

§ 16 – Særregel for barnehager med offentlig tjenstepensjon

Barnehager med historiske forpliktelser til offentlig tjenstepensjon kan få dekket pensjonskostnader opp til 20 % av pensjonsgivende lønn. Kommunen kan velge mellom tre alternativer for beregning:

- Faktisk betalt premie
- Prognose fra pensjonsleverandør med avregning
- Faktura eller annen dokumentasjon

Økonomiske og administrative konsekvenser

Forslaget til ny finansieringsforskrift vil medføre økt administrativ belastning, behov for spesialisert kompetanse og risiko for ulik behandling og klagebehandling. Forslaget vil også ha ulik økonomisk virkning for barnehagene i Grimstad, avhengig av pensjonsordning og organisasjonsform.

Vurderinger:

Grimstad kommune har vurdert videreføringer og presiseringer i den nye finansieringsforskriften, og har utarbeidet en høringsuttalelse til Kunnskapsdepartementet. Kommunen støtter intensjonen om en mer rettferdig og behovstilpasset tilskuddsmodell, men vil samtidig påpeke vesentlige utfordringer knyttet til pensjonstilskudd og den administrative byrden som følger av forslaget. Som forvaltningsmyndighet har Grimstad kommune ansvar for tilskuddsberegning og kontroll overfor et mangfold av private barnehager med ulike eierformer og pensjonsavtaler. Dette gjør det krevende å anvende en standardisert modell uten betydelig ressursbruk og risiko for ulik praksis. I tidligere forskrift kunne barnehagene søke årlig om ekstra pensjonstilskudd. Historisk sett har omtrent én tredjedel av de private barnehagene i Grimstad benyttet seg av denne ordningen. I den nye forskriften åpnes det kun for søknad hvert tredje år, samtidig som det innføres flere skjønsmessige vurderingskriterier som kommunen skal ta stilling til. Dette skaper uforutsigbarhet både for barnehagene og for kommunen som tilskuddsforvalter. Grimstad kommune anbefaler at det utarbeides nasjonale retningslinjer og støtteverktøy for vurdering av pensjonstilskudd, og at det vurderes om deler av ordningen kan håndteres sentralt for å sikre lik behandling og redusere administrativ byrde.

Alternative løsninger

Endre eller ikke avgi høringsuttalen fra Grimstad kommune.

Konklusjon

Grimstad kommune støtter intensjonen bak forslaget til ny finansieringsforskrift for private barnehager, og ser positivt på at flere elementer fra gjeldende regelverk videreføres med tydeligere rammer og mer presise beregningsmetoder. Samtidig peker kommunen på vesentlige utfordringer knyttet til pensjonstilskudd og overgangsregler, særlig sett fra kommunens ståsted som forvaltningsmyndighet. Grimstad har et mangfold av private barnehager med ulike pensjonsordninger og eierformer, noe som gjør det krevende å anvende skjønsmessige vurderingskriterier og håndtere søknadsordninger med begrenset frekvens. Det vises til vedlagt høringsuttalelse fra Grimstad kommune, der disse vurderingene utdypes og konkretiseres.